Nowiny

czasopismo północnej części wojew. śląskiego

Przedpłata miesięczna z dostawą do domu 1,50 zł.
Cena numeru 15gr

Wychodzi we wtorek, czwartek i sobotę.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Tarnowskie Góry, Rynek 13 — Tel. 1034

REKLAMY: 0,20 zł. za 1łam. wiersz mm
OGŁOSZENIA według umowy

Rok III — Tarnowskie Góry, dnia 24 listopada 1932 r. — Nr. 106

Hitlerowcy wmieszani w zamach

na Herriota.

Stwierdza to szef policji francuskiej.

Pisząc o zamachu na premjera Herriota „L'Avenir" zaznacza, że w akcie tym znać rękę obcą oraz, działalność dziennikarza niemieckiego Koerbera we Francji miała na celu popularyzowanie haseł Hitlera o istnieniu we Francji dwu ciemiężonych mniejszości, bretońskiej i alzackiej. Jest to w każdym razie manewr, którego cel jest narazie niejasny, lecz przeciwko któremu należy się bronić.

Konferencja min. Becka w Genewie.

Minister spr. zagr. Beck odbył w ciągu wtorku konferencję z ministrem spr. zagr. Wielkiej Brytanji sir John Simon'em, ministrem wojny Francji Paul Boncourem.

Ponadto p. minister Beck przyjął wysokiego komisarza Ligi Narodów w Gdańsku p. Rostinga.

Przygotowania do walki

ze śnieżycami na kolejach.

Ministerstwo komunikacji przypomniało wszystkim dyrekcjom kolejowym szczegółową instrukcję omawiającą sposoby walki ze śnieżycami i mrozami. Dyrekcje kolejowe sprawdzają obecnie stan pługów odśnieżnych, zasłon drewnianych i chroniących tor przed zaspami i zapasy łopat do uprzątania śniegu.

Ogółem dyrekcje kolejowe rozporządzają 97 pługami odśnieżnemi. W liczbie tej znajdują się 2 potężne pługi wirowe, 36 nowoczesnych pługów systemu szwedzkiego Biorke oraz 59 pługów starszej konstrukcji.

Otwarcie parlamentu angielskiego.

Dnia 22 bm. w południe odbyło się uroczyste otwarcie parlamentu angielskiego, w czasie którego król wygłosił mowę tronową.

Sprawy rozbrojeniowe.

We wtorek angielski min. spr. zagranicznych John Simon odbył dłuższą konferencję z Neurathem. Tematem rozmowy były sprawy rozbrojeniowe. Wczoraj Neurath odbył również konferencję z Normanem Davisem na temat „Gleichberechtigung".

Kanclerz Papen organizował zamachy w Ameryce.

Ponowny proces w sprawie wybuchu na wyspie Black Tom podczas wojny. Druzgocące dowody winy szpiegów niemieckich.

W poniedziałek dn. 21 bm. rozpoczął się przed niemiecko-amerykańską komisją rozjemczą ponowny proces o głośną aferę eksplozji materjałów wybuchowych na wyspie Black Tom w czasie wojny światowej, o którą z strony amerykańskiej obwiniają agentów niemieckich. Przedstawiciel Stanów Zjednoczonych Bonynge przedłożył obecnie szereg tajnych raportów agentów niemieckiego wywiadu, **z których wynika, że eksplozja amunicji na wyspach Black Tom i Kingsland spowodowana została przez szpiegów niemieckich.** Ponadto Bonynge przedłożył dwa ważne dokumenty, mające poprzeć przedłożone przez stronę amerykańską dowody. Są to telegram, oraz klucz szyfrowy. **Telegram wysłany został do ówczesnego niemieckiego attache wojskowego w Waszyngtonie v. Papena** (dzisiejszego kanclerza rzeszy). Proces budzi zrozumiałe zainteresowanie w sferach dyplomatycznych.

Omal nie katastrofa kolejowa

na linji Herby Śl. -- Lubliniec.

Dopiero dzisiaj doniesiono nam, że w dn. 19 bm. konduktor pociągu osobowego nr. 105, zmierzającego z Herbów Śl. do Lublińca, zauważył tuż za Herbami wstrząs wagonów.

Zawiadomiony o tem naczelnik stacji w Herbach Śl. wysłał na miejsce torowego, który stwierdził, **że na 13,6 km. brak jest kawałka szyny, długości 36 cm.**

Władze kolejowe przypuszczają, **że szyny pękły prawdopodobnie wskutek raptownego obniżenia się temperatury.** Dotychczas nie stwierdzono, czy w wypadku tym może być mowa o zamachu **na pociąg przynajmniej w pobliżu, nie znaleziono żadnych śladów po zamachowcach.**

W toku dalszych dochodzeń i przy badaniu wagonów pociągu, który zatrzymano na miejscu przez 2 godziny do chwili naprawienia uszkodzonego toru stwierdzono, że w pobliżu miejsca wypadku ułamał się jeden z buforów wagonu osobowego, który spadł na tor. W związku z tem istnieje przypuszczenie, że **pęknięcie szyny nastąpić mogło również wskutek uderzenia buforu o szynę.** Na szczęście wypadek nie pociągnął za sobą żadnych ofiar ani większych strat.

„Funt" - niedozwolony

w handlu.

Przeważna część naszych kupców ustanawia ceny towarów sprzedawanych na wagę w odniesieniu do „funta", będącego w myśl obowiązującego dekretu o miarach, nielegalną jednostką miary, inni w odniesieniu do kilograma, dekagrama czy grama, jako legalnych jednostek miar. Rozmaitość ta utrudnia ogółowi orjentowanie się w cenach towarów i jest nieraz źródłem nieuczciwej konkurencji. Zainteresowani kupcy powinni zatem zaniechać posługiwania się „funtem" w swych cennikach, w oknach wystawowych, pokwitowaniach, rachunkach i t. p. i wyrażać ceny towarów sprzedawanych na wagę w odniesieniu do kilograma i jednostek pochodnych od niego, w przeciwnym bowiem razie narażą się na kary.

Ulgi podatkowe dla właścicieli

nieruchomości.

Doniosły okólnik Ministerstwa Skarbu.

Ministerstwo Skarbu wydało okólnik wyjaśniający na podstawie obowiązujących przepisów okoliczności, czy dana nieruchomość jest używana, czy też nie i czy podlega obowiązkowi podatkowemu. W wypadkach, gdy lokale budynków nie są używane bez winy właściciela, lub ściągnięcie komornego od lokatorów jest niemożliwe, jednocześnie zaś uiszczenie podatku mogłoby poderwać egzystencję gospodarczą podatnika, izby skarbowe mogą umorzyć podatek od nieruchomości, bądź w odniesieniu do całego budynku, bądź jego części. Ulgi te przyznawane mogą być tylko w wyjątkowych wypadkach.

Polska żąda od Ameryki

ulg w spłacie długów wojennych.

Ze strony departamentu stanu oświadczono, że rząd polski przedsięwziął wobec rządu amerykańskiego **nowy krok w sprawie długów wojennych,** zmierzających **do ulg w spłatach tychże długów.**

Projekt reformy podatkowej

Wysuwane już od dłuższego czasu projekty zmian ustawodawstwa podatkowego znajdują się na drodze do realizacji. Onegdaj na terenie klubu BBWR. rozpatrywano projekty zmian podatków: majątkowego, spadkowego i od darowizn, oraz podatku dochodowego.

Projekty, dotyczące podatku majątkowego, idą w kierunku całkowitego jego zniesienia wobec niskich wpływów, jakie daje on skarbowi państwa.

Reforma podatku dochodowego ma być przeprowadzona bez nakładania nowych obciążeń i ma na celu jego usprawnienie. M. in. sfery przemysłowe wysuwają tutaj postulat wyłączenia spółek akcyjnych z pod wymiaru tego podatku, by uchronić kapitał akcyjny od podwójnego opodatkowania.

Reforma podatku spadkowego i od darowizn ma wprowadzić zmniejszenie skali podatkowej przy przechodzeniu majątku na najbliższych krewnych oraz przy najniższych udziałach spadkowych. Maksymalna granica podatku spadkowego ma wynosić 50% majątku.

Wysuwany projekt rewizji podatku gruntowego na razie nie był rozpatrywany.

„Nowiny" pisały o konieczności jaknajszybszej reformy wyżej wymienionych podatków i jak widzimy do pracy nad tą reformą już przystąpiono.

Zamiast zapomogi -- praca

dla bezrobotnych.

Powołane niedawno do życia w ministerstwie opieki społecznej biuro dla spraw zatrudnienia bezrobotnych, rozwija coraz szerzej swą pożyteczną działalność. Sumy asygnowane przez ministerstwo na państwowe i samorządowe roboty publiczne są przeznaczone **wyłącznie na koszty robocizny,** przez co umożliwia się zwiększenie liczby zatrudnionych.

Obecnie biuro opracowuje projekt organizacyj zespołów pracy, pragnąc w ten sposób jak najwięcej usprawnić zatrudnianie bezrobotnych i **zapewnić pracę faktycznie jej pozbawionych.**

Należy też podkreślić, że w związku ze zmniejszeniem się sumy zasiłków, wypłacanych przez fundusz bezrobocia, a to dzięki ostatniej nowelizacji ustawy z 18 lipca 1924 r. o ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia, zmniejsza się suma ustawowych dopłat do funduszu bezrobocia skarbu państwa, **co umożliwia asygnowanie większych sum na zatrudnienie bezrobotnych.**

W ten sposób punkt ciężkości całej akcji walki ze skutkami bezrobocia przesuwa się stopniowo coraz więcej w kierunku **dawania bezrobotnym pracy, zamiast różnego rodzaju zapomóg.**

Sprawa opieki

nad młodocianymi robotnikami.

Na odbytym ostatnio w Warszawie zjeździe inspektorek do spraw ochrony pracy kobiet i młodocianych, powzięto szereg uchwał, dotyczących **opieki nad młodocianymi robotnikami.**

M. in. postanowiono dążyć do właściwego **zorganizowania badań lekarskich młodocianych** przed przyjęciem ich do pracy. Zjazd uchwalił zwrócić się do departamentu opieki społecznej w sprawie wydania w jaknajszybszym czasie **poleceń zorganizowania opieki nad młodocianymi, usuniętymi z pracy na skutek orzeczeń lekarskich.** Ze względu na znaczną liczbę nieszczęśliwych wypadków, spowodowanych nieumiejętnością obchodzenia się z maszynami, zdecydowano zabiegać **o wprowadzenie do programów szkół powszechnych, zawodowych i dokształcających specjalnej nauki o zapobieganiu wypadkom przy pracy.** Zjazd uznał również za konieczne, aby **Kasy Chorych wypłacały ustawowy zasiłek młodocianym robotnikom, którzy skutkiem orzeczeń lekarskich o czasowej niezdolności do pracy, utracili zajęcie.**

Z Tarn. Gór

Rzemieślnicy za likwidacją

zaległości podatkowych.

Organizacje rzemieślnicze opracowują memorjał do ministra skarbu, zawierający szereg postulatów podatkowych.

M. in. w memorjale tym poruszona będzie obszernie sprawa sposobu likwidacji zaległości podatkowych, oraz sprawa rewizji metod wymiaru podatku dochodowego.

W zakresie wymiaru podatku dochodowego rzemieślnicy znajdują się w szczególnie ciężkiej sytuacji, albowiem większość z nich nie prowadzi ksiąg handlowych.

Z kroniki policyjnej.

Kronika policyjna jest bardzo bogata, specjalnie w ostatnim czasie. Głównie notuje kradzieże najrozmaitszych przedmiotów, a zwłaszcza rowerów. **Policja nasza winna urządzić obławę na złodziei rowerowych legitymując w jednym dniu wszystkich rowerzystów.** Obława taka da napewno wynik zadowalający. Kronika policyjna powiększyła się znowu o dwa wypadki kradzieży, a mianowicie 21 bm. skradł nieznany złodziej p. Pawłowi Wielkiemu zawiadowcy wytwórni papierowej „Silesia“ rower. Drugi wypadek kradzieży zgłosił właściciel tartaku p. Willman. Z tartaku tego od dłuższego czasu wykradają deski oraz drzewo, a szkoda powstała jest dość znaczna. Niewątpliwie policja nasza, która słynie z swojej energiczności zdoła wykryć sprawców obydwuch kradzieży.

Zgłaszać wolne miejsca.

Wszyscy pracodawcy obowiązani są zgłaszać w urzędzie Pośrednictwa Pracy każde wolne miejsce w swem przedsiębiorstwie.

Pracodawcom nie wolno pod żadnym warunkiem przyjmować pracowników z innych gmin i powiatów bez wyraźnego zezwolenia Urzędu Pośrednictwa Pracy. Nie przestrzegając tego rozp. narazi się każdy pracodawca na wysoką karę.

O ruch na poczcie.

Sprawność urzędników pocztowych jest bez zarzutu, jednak utarł się u nas jakiś dziwny zwyczaj, że publiczność przeważnie krótko przed zamknięciem okienek załatwia swoje sprawy na poczcie. W własnym przeto interesie w dnie, w których panuje gorączkowa praca na poczcie, powinna publiczność starać się, aby w przeciągu dnia załatwiła swe wszystkie sprawy, nie czekając wieczora, kiedy zazwyczaj natłok interesentów jest duży.

Wsparcie dla bezrobotnych.

Urząd Pośrednictwa Pracy komunikuje, że za odpracowane dnie otrzymują bezrobotni kawaler, samotny bezdzietny wdowiec, prowadzący sam gospodarstwo domowe, o ile niema w danej miejscowości krewnych zobowiązanych do utrzymania, 8 zł miesięcznie, żonaci bezdzietni, lub wdowcy z jednem dzieckiem 12 zł., rodziny z trzech osób 16 zł., zaś rodziny wyżej trzech osób 20 zł. miesięcznie.

Wsparcie jednorazowe może być udzielone uprawnionym do zapomogi bezrobotnym, o ile dochód własny względnie rodziny wspólnie prowadzonego gospodarstwa domowego z wszystkich źródeł razem nie przekracza następujących kwot: dla osób samotnych i bezdzietnych wdowców względnie wdów na miesiąc 15 zł., żonaty bezdzietny lub wdowcy z 1 dz. 20 zł., z trzech osób 25 zł., rodziny 4 osób 30 zł., rodziny 5 osób 40 zł., rodziny 6 osób 45 zł. i ponad 6 osób 50 zł.

Rower zgubił właściciela.

Na głównej szosie między Suchą Górą a Bobrownikami znaleziono rower męski. Właściciel może odebrać go po udowodnieniu własności w biurze naczelnika gminy w Bobrownikach.

Święty Mikołaj.

Gniazdo „Sokoła“ urządza dnia 8-go grudnia w sali Hotelu pod Lipami o godz. 5-tej popołudniu tradycyjny wieczór, który odwiedzi św. Mikołaj, przynosząc podarki dla grzecznych dzieci. Impreza ta corocznie cieszy się wielką frekwencją publiczności i poparciem obywateli, dlatego też i tego roku napewno liczni goście zjawią się z swemi dziatkami, aby im sprawić radość. **Gniazdo Sokoła uprasza wszystkich rodziców, aby podarunki składali na ręce druha Kapuścioka do dnia 8 XII. br. popołudniu, dobrze opakowane z wyraźnym adresem przeznaczenia.**

Oddział mechaniczny naprawia wagony.

Oddział mechaniczny będący pod kierownictwem p. inż. Kulickiego wykazuje sprawność nadzwyczajną, tak dalece, że D. K. P. Katowice poleciła, aby większość wagonów, uszkodzonych oddawano powyższemu oddziałowi do naprawy. Musimy naznaczyć, że dotychczas wagony uszkodzone odsyłano po większej części do warsztatów zamiejscowych.

Nowy gmach Kasy Chorych,

który zewnętrznie jest już w zupełności ukończony, przybiera wewnątrz bardzo piękną i estetyczną szatę. W najkrótszym czasie administracja Kasy Chorych zostanie przeniesiona już do nowego gmachu, jak i również uruchomione zostaną łazienki i naświetlania. Jak się dowiadujemy, zarząd Kasy Chorych udostępni korzystanie z swych łazienek dla niečzłonków, co należy powitać z zadowoleniem.

„Królewna Krasawica“

Rodzina Policyjna urządza w czwartek dnia 1 XII. br. w sali Domu Ludowego przedstawienie. Odegraną zostanie bajka sceniczna p. t.: „Królewna Krasawica“. Niewątpliwie przedstawienie to cieszyć się będzie wielkiem poparciem u szerokiej publiczności, gdyż jako wstęp pobierać się będzie dobrowolne datki od publiczności.

Magistrat dba o bezrobotnych.

Jak się dowiadujemy, Magistrat idąc na rękę naszym bezrobotnym, ma zamiar rozszerzyć kuchnię dla bezrobotnych, znajdującą się przy ul. Górniczej, z której będą mogły korzystać szerokie rzesze bezrobotnych. Kuchnia ta ma być wzorowo i higjenicznie urządzona, a porcje wydawane mają być dość obfite.

Apel do muzyków miasta Tarn. Gòr.

Za przykładem innych miast Wojew. Śląskiego, powstała myśl stworzenia i w naszem mieście amatorskiej orkiestry smyczkowej. Uprasza się przeto gorąco wszystkich muzyków, grających na jakimkolwiek instrumencie dętym lub smyczkowym, którzy by z zamiłowaniem i bezinteresownie swoje zdolności temu celowi poświęcić chcieli o łaskawe przybycie na krótkie zebranie, które odbędzie się w piątek dnia 25 bm. o godz. 7½ w Ognisku Stow. Młodz. Polskiej przy ul. Henkla 2.

Parafja a chór kościelny.

Nie daje się zaprzeczyć, że każda szanująca się parafja ma swój chór kościelny, mniej lub więcej doskonały, i dużo nieraz mówi się o jego obowiązkach lub brakach. Taki sam objaw można częstokroć zauważyć i w stosunkach do naszego chóru kościelnego pod wezw. św. Cecylji. Rzadko kto natomiast zastanawia się nad tem, że i parafja jako taka ma względem swego chóru kościelnego pewne obowiązki i że ten nasz chór kościelny inaczej istnieć i rozwijać się nie może, jak tylko w oparciu o parafję. Jeżeli jednak chcemy mówić o stosunku parafji do naszego chóru kościelnego, musimy najpierw zapytać się, czem ten chór powinien być w oczach parafjan i jakie jest jego stanowisko w porządku parafjalnym? Następnie będziemy mogli określić stosunek, jaki powinien łączyć parafjan z ich chórem kościelnym.

Otóż, jeżeli w tutejszej parafji mówi się w ogóle coś o naszym chórze kościelnym, to o zadaniu tego chóru między naszymi katolikami utarło się takie powiedzenie, że chór kościelny na to istnieje, by — jak się mówi pospolicie — nabożeństwa kościelne „upiększał“; a przez to ludziom „uprzyjemniał“ pobyt w kościele. Tak samo mniejwięcej, jak śpiewami chórowemi upiększa się różne obchody czy akademje świeckie. Takie mniemanie jest jednakże naszem zdaniem zupełnie mylnie, bo w rzeczywistości chór kościelny jako taki ma większe i ważniejsze zadanie w nabożeństwie katolickiem, aniżeli samo tylko „upiększenie“ i „urozmaicanie“ naszych obrzędów świętych. Każdy chór kościelny przedewszystkiem zastępuje parafjan w nabożeństwie. Chór kościelny to nie grono śpiewaków, pragnących popisywać się swą sztuką przed zebraną na to publicznością, lecz jest to raczej część parafji samej, która w zastępstwie reszty wiernych podjęła się obowiązku głoszenia chwały Bożej w czasie nabożeństw kościelnych, ciążącego właściwie na całej parafji i wszystkich jej wiernych.

Chór kościelny jako taki zachował też ten żywy i ścisły udział w nabożeństwie, a zwłaszcza we Mszy św., który w pierwszych wiekach brali wszyscy wierni kościoła katolickiego, wykonując różne śpiewy, należące do całości Mszy św., jak niegdyś pierwsi chrześcijanie, podczas gdy reszta parafjan Mszy św. tylko „słucha“. Członkowie chóru kościelnego to pomocnicy kapłana w sprawowaniu najczcigodniejszych Tajemnic Ołtarza, oraz innych obrzędów naszego kościoła św. A nie ulega wątpliwości, że nasz chór kościelny zdaje sobie sprawę z tego, jak święte i odpowiedzialne na nim spoczywa zadanie. Oby tylko o tem pamiętali także nasi parafjanie, mając przed oczyma przykład kościoła św., który stara się zawsze o to, by śpiew kościelny, przeznaczony na chwałę Bożą, był najdoskonalszy, i dlatego otacza chóry kościelne zawsze gorliwą i życzliwą opieką.

Z powyższego wynika jasno, że między parafją a jej chórem kościelnym jest najściślejszy związek, albowiem chór, jako przedstawiciel i zastępca wiernych, wyręcza ich we wzniosłem dziele służby Bożej, odprawianej w naszem kościele w postaci nabożeństw. Z tego zaś ścisłego związku wynika, że los naszego chóru kościelnego pod wezw. św. Cecylji żadną miarą nie może być obojętny parafjanom; przeciwnie nasz chór kościelny właśnie dlatego, że w imieniu wiernych spełnia służbę Bożą, ma prawo do szczególniejszej niż dotąd z ich strony opieki, pomocy i życzliwości. (C. d. n.)

Stare budynki szkolne — przydzielone.

Specjalna komisja magistracka odwiedziła wszystkie budynki szkolne, z których młodzież znalazła pomieszczenie w nowej szkole 30-klasowej, celem stwierdzenia w jakim się znajdują stanie jak i również zadecydowania na jakie cele i komu zostaną przydzielone.

Obecnie komisja ta przeznaczyła szkoły te następująco: Szkołę na ul. Zamkowej otrzymuje P. K. U. na swe biura. W drugiej szkole znajdzie umieszczenie szkoła gospodarstwa domowego, zaś szkoła im. św. Katarzyny została przeznaczoną na ochronkę.

GMINA IZRAELICKA. Porządek nabożeństw.

W piątek, dnia 25 listopada br.: Zapalenie świec o godz. 15,25. — Nabożeństwo wieczorne o godz. 16.

W sobotę, dnia 26 list. br.: Rano o godzinie 9. — Mincha o godz. 16,10. — Zakończenie soboty o godz. 16,37.

W innych dniach: Rano o godz. 7. — Wieczór o godz. 16.

Z Powiatu Tarn. Gór

LASOWICE.

Odpust w kościółku.

W niedzielę dnia 20 bm. odbył się piękny odpust w tut. miejscowości. Kościołek za staraniem ks. proboszcza Fabisza oraz Kongregacji Marjańskiej został w zupełności odrestaurowany i przepięknie udekorowany. Sam ks. proboszcz Fabisz wygłosił w dniu odpustu doniosłe i przepiękne kazanie, za które mu licznie zebrani wierni tak z tutejszej miejscowości jak i przybyli z dalszych stron, najserdeczniej dziękują.

ŚWIERKLANIEC

Osobiste.

W Dyrekcji Hrabiego von Donnersmarck w Świerklańcu po śmierci dotychczasowego zarządzającego dyrektora Pawła von Meynen objął stanowisko to dyrektor Dr. Ernest Fukner. Prokurę jego wpisano do rejestru handlowego Sądu Grodzkiego w Tarnowskich Górach. P. Dyrektor Ernest Fukner podpisuje razem z prokurentem Wilhelmem Mainką lub Konradem Lattonem z Świerklańca.

Słodki przemytnik.

Na granicy w powiecie tarnogórskim schwytała policja robotnika C. pochodzącego z Tompkowic, który usiłował przemycić 2 worki rodzynek. Odstawiono go wraz z przemytem na policję.

REPTY NOWE.

W niedzielę dnia 20 bm. Towarzystwo Młodych Polek odegrało w domu gminnym (dawn. Bronder) przedstawienie teatralne. Nadmienić wypada, że amatorzy z swych ról wywiązali się dobrze.

Słyszano natomiast słuszne żale, że Zarząd tegoż Towarzystwa sprowadził na to przedstawienie orkiestrę aż z Bobrownik, zaś nasza miejscowa orkiestra znana dobrze wszystkim jeszcze z lat przedwojennych, która chętnie i bezinteresownie od dawnych lat tak pięknie przygrywa nam w czasie wszystkich świąt, w kościele parafjalnym, przy procesjach, pogrzebach, świętach narodowych, nawet naszych dzielnych powstańców odprowadziła na front w czasie powstania śląskiego, właśnie tą orkiestrę pominięto — niestety.

Z Radzionkowa

Wybory do rady załogowej.

W czwartek bieżącego tygodnia odbędą się na kopalni Radzionkowskiej wybory do rady załogowej, do których zgłoszono kilka list z różnych związków zawodowych. Znamiennem jest przy tych wyborach, iż nie dozwolono nikomu zebrań, ani wieców, oprócz zwolennikom listy 4-tej t. j. listy sanacyjnej Federacji Pracy, która pragnie z kopalni na „Buchaczu“ uczynić wyłączną swoją domenę, co się tak i tak nie zda na wiele, ponieważ podobno kopalnia Radzionkowska od 1 stycznia 1933 r. ma zostać unieruchomioną.

Egzamin asesorski.

Aplikant sądowy przy Sądzie Grodzkim w Tarn. Górach magister praw p. Karol Wrodarczyk, złożył w ubiegły poniedziałek w Katowicach swój egzamin na asesora sądu.

Nowa próba demonstracji bezrobotnych w Radzionkowie.

We wtorek, dnia 22 bm. o godz. 10 rano miała się odbyć w Radzionkowie wypłata zasiłków oraz rozdział bonów żywnościowych. Skoro bezrobotni przekonali się, że wsparcie miało być rozdzielone według poprzednich minimalnych stawek, odmówili przyjęcia i podpisów wychodząc z lokalu na targowisko, gdzie przyłączyli się z innymi, którzy spieszyli po wypłatę, i gromadnie udali się pod ratusz, żądając uwzględnienia ich próśb. Ponieważ naczelnik gminy odmówił żądaniu bezrobotnych, udali się oni w ilości do 700 ludzi przed Urząd Gminny w Radzionkowie, usiłując dostać się do budynku strzeżonego przez policję. Ze względu na to, że nie chcieli bezrobotni odejść z pod budynku na wezwanie, policja rozpędziła ich. Policja również oczyściła ulice i około południa został przywrócony porządek.

Z Lublinieckiego.

Licytacja.

W Sądzie Grodzkim w Lublińcu pokój 16 dnia 22 grudnia br. odbędzie się o godz. 11-tej licytacja posiadłości p. Jana i Marji Kamskich z Lublińca, składającej się z budynków mieszkalnych i gospodarskich, ogrodu, pola o łącznej powierzchni 43,01 arów. Posiadłość ta położona jest przy ul. Kolejowej.

Rak ziemniaczany.

Urzędowo stwierdzono na polach w dziesięciu gminach tut. powiatu raka ziemniaczanego. Wobec powyższego zakazano z gmin tych wywożenia kartofli.

Nadesłane.

Szanowna Redakcja Nowin!

Mieszkamy przy ul. Sobieskiego i dużo razy dziennie przechodzić musimy przez ogródek obok Domu Ludowego. We wtorek, kiedy deszcz zaczął padać, przejście przez ogródek stało się tak rozmokłe i pełne błota, że musieliśmy omijać tę drogę tracąc niepotrzebnie czas. Zwracamy się z prośbą do Szanownej Redakcji Nowin o umieszczenie tych kilku słów, które niewątpliwie Magistrat nasz przyjmie do wiadomości i przejście to wysypie kamyczkami, piaskiem, albo nawet zużlami.

Z poważaniem
Czytelnicy z ul. Sobieskiego.

LASOWICE.

Szanowna Redakcjo!

Mieszkańcy tutejsi odczuwają pomimo tego, że jest wodociąg wielki brak wody. Z wodociągu tego korzystają dotychczas tylko 2 rodziny, a inni mieszkańcy wsi czerpią wodę z studzień gminnych, z których jedna jest zepsuta. Własne studnie są wprawdzie na podwórzach niektórych gospodarstw, jednak przeważna część musi chodzić po wodę do studni gminnej, oddalonej około 500 metrów. Zdałoby się, aby mieszkańcy zebrali pomiędzy sobą po kilkanaście choćby groszy i dali studnię gminną naprawić, ponieważ gmina wydała już przeszło 6000 złotych na wodociąg, i wobec tego nie jest w stanie obecnie pompę studzienną naprawić. Obywatel.

Odpowiedzi Redakcji.

P. Z. Radzionków. Pan ma słuszność. W artykule „Sprawa cmentarza Radzionkowskiego" zachodzi błąd zec., gdyż nie od 3 lecz od 9 znajduje się na tym cmentarzu grób i postawiono tam pomnik bez uregulowania zapłaty należnej, pomimo upomnienia się o to z strony miarodajnej. Rozchodzi się tu zapewno o krótką pamięć p. aptekarza Gajdasa, który ten grób zakupił i postawił pomnik. Płyta grobowa poprzednia, która tam przy grobie długo zawadzała, służy obecnie pewnemu radnemu gminy jako upiększenie przed jego sienią. Ludzie sanacyjni pod względem materjalnym są zawsze praktyczni i dla nich nie istnieją przesądy — tylko kieszeń pełna.

Informator Lasowice. Prosimy odwiedzić nas przy sposobności w Redakcji.

Pani Marja K. Nie umieścimy. Sprawę należy oddać adwokatowi.

100 S. 2. List przesłaliśmy naszemu redaktorowi w Radzionkowie do zbadania.

Łańcuch prasowy.

p. Jakubczyk 1 zł. — wzywa: p. Kiperta z ul. Lublinieckiej,
p. Kocybik 3 zł. — p. dyrektora Rowińskiego, p. Strużynę dyrektora Banku,
p. Wawrzyńczyk 1 zł. — p. Podleśnego,
p. Kulik 1 zł.
p. inż. Niziński 2 zł.,
p. Lizurek 2 zł. — p. Lizurkową Teklę,
p. Moszny Emil 1 zł. — p. Halamę Henryka nauczyciela z Bobrownik,
p. Sapa 1 zł. — p. Kalnik Waldemar, mistrz piekarski,
p. Budnik 1 zł.,
p. Kruk stud. prawa 1 zł.,
Mgr. Dzióbek Jan 2 zł. — Waldemar Kwiotek, Gerhard Unverricht.
p. Kołoch Piotr 1 zł. — p. Drabika Wilhelma, Białka Jana, Höflera Jana, Pawlikowskiego Stanisława,
p. Karolek L. 1 zł. — p. Staniczka Teodora.
p. Cichoń 1 zł. — pp. Engelberta Grabowskiego i Jana Węcka, urzędn. sądu,
p. P. Polczyk 1 zł. — pp. Musioła i Kazimierka mistrzów kowalskich,
p. Smaczna 1,50 zł.,
p. Hoffman 1 zł. — ks. Prałata Lewka,
p. Kukofka Fr. 1 zł.,
p. Dr. Lellmann 1 zł.,

p. Brauer L. 1 zł.,
p. Hoppe 1 zł. — p. Kretschmera z ul. Górniczej,
p. Knopp Paweł 1 zł.,
p. D. Perel 1 zł. — p. Riegelhaupt L.,
p. Jochlik Jan 1 zł.,
p. Misz 1 zł.,
p. Wieczorek 1 zł., — pp. Bambynek Karol Spółka Bracka,
p. Pawlaszczyk 1 zł.,
p. Rozenbaum 1 zł.,
p. Fischer 1 zł.,
p. Fabisch 1 zł., — p. Rut Siedner Krakowska 12. Wieczorek Jerzy,
p. Mrochem 1 zł.,
p. Sklarzyk 1 zł.,
p. Rzędziochowa 1 zł.

Różne wiadomości.

Doniosłe zmiany terminów wakacji w szkołach.

Już tego roku zimowe wakacje w szkołach.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wydał rozporządzenie, mocą którego **rok szkolny trwać będzie obecnie od 20 sierpnia do 19 sierpnia włącznie następnego roku kalendarzowego.** Rok dzieli się na dwa półrocza szkolne i cztery okresy, oraz ferje zimowe i ferje letnie. Pierwsze półrocze trwać będzie od 20 sierpnia do 22 grudnia włącznie i dzielić się ma na 2 okresy od 20 sierpnia do 20 października i od 2-go października do 22 grudnia. Drugie półrocze trwać będzie od 16 stycznia do 15 czerwca włącznie i dzielić się będzie również na dwa okresy, od 16 stycznia do 31 marca i od 1 kwietnia do 15 czerwca. **Ferje zimowe obecnie trwać będą od 23 grudnia do 15 stycznia włącznie roku przyszłego.** Rozporządzenie to przewiduje ponadto, że ferje wielkanocne trwać będą tylko 1 tydzień, a ferje letnie od 16-go czerwca do 19 sierpnia każdego roku. **Rozporządzenie to dotyczy państwowych i publicznych szkół powszechnych, szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli i szkół zawodowych.**

Alkoholizm i jego zwalczanie.

„W dniach 12—17 grudnia br. włącznie Państwowa Szkoła Higjeny w porozumieniu z Polskiem Tow. Walki z alkoholizmem „Trzeźwość" organizuje z inicjatywy Ministerstwa Opieki Społecznej VII. kurs p. t.: „Alkoholizm i jego zwalczanie".

Program kursu ujmuje zagadnienie z punktu widzenia społeczno-lekarskiego, oraz wskazuje systemy zwalczania tej klęski. Wykłady odbywać się będą codziennie w godz. 9—13 i 16—19 w gmachu Państwowej Szkoły Higjeny — Chocimska 24. Kurs jest bezpłatny — wpisowe wynosi 5 zł.

Dla pewnej liczby słuchaczy przewidziane są stypendja w postaci bezpłatnego mieszkania i utrzymania w bursie Państwowej Szkoły Higjeny lub w gotówce — w wysokości 40 zł.

Podania o przyjęcie na kurs oraz o przyznanie stypendjum składać należy pisemnie do Państwowej Szkoły Higjeny — Warszawa, ul. Chocimska 24 do dnia 3 grudnia.

Do podania, zaopatrzonego w dokładny adres kandydata, należy dołączyć krótki życiorys, zawierający dane o dotychczasowej działalności, zwłaszcza społecznej i zaświadczenie instytucji lub organizacji, delegującej kandydata.

O przyjęciu na kurs i przyznaniu stypendjum kandydaci zostaną zawiadomieni przed rozpoczęciem kursu.

Czy nastąpi wkrótce poprawa?

Kto nie zadał sobie ostatnio wielokrotnie tego palącego pytania? Według słów profesora Randolpha Roxroya, astrologa i jasnowidza, nastąpi w przyszłym roku poprawa sytuacji w handlu i przemyśle oraz porozumienie pomiędzy Niemcami, Anglją i Stanami Zjednoczonemi. Prof. Roxroy zapowiada haussę na giełdzie na maj 1933 oraz śmierć członka angielskiego domu królewskiego na lipiec 1933. We wrześniu 1933 ma nastąpić znacznie lepsza konjunktura w Europie i Ameryce.

Taka przepowiednia dodaje otuchy, gdyż rozgłos prof. Roxroya jest tak wielki, że jego orzeczenia zasługują na uwagę. Cieszy on się opinją najstarszego i najbardziej godnego zaufania astrologa w Europie, gdzie rozwija już przeszło 20 lat rozległą działalność.

Prof. Roxroy udziela bezpłatnych próbnych przepowiedni wszystkim tym, którzy zwracają się do niego i podają imię, nazwisko, adres, miejsce i datę urodzenia. Adres jego jest następujący:
42, Emma Straat, Den Haag, Holland,
Dept. 3554.

Każdy czytelnik ma możność skorzystania z tej okazji.

W rocznicę śmierci poety.

Dnia 27 XI program słuchowisk radjowych w Polsce poświęcony jest Wyspiańskiemu ze względu na wypadającą na ten dzień 25-tą rocznicę śmierci poety. W przerwie koncertu popołudniowego między godz. 18.00 a 18.30 usłyszą radjosłuchacze transmitowany z Krakowa pochód literatów i artystów z całej Polski do Kościoła na Skałce, celem złożenia hołdu prochom Wyspiańskiego.

Tegoż dnia o godz. 19.00 rozgłośnia krakowska nada „Wesele" Wyspiańskiego w świetnej obsadzie i doskonałej radjofonizacji.

Ładnie uczą dzieci szkolne.....

Dnia 22 bm. o godz. 10 przybyła nad granicę polsko-niemiecką koło kolonji Wiktor **wycieczka średniej szkoły niemieckiej z Bytomia** z nauczycielem na czele.

Po kilkakrotnem obejściu granicy dzieci zebrały się **na samem przejściu przy niemieckim urzędzie celnym i poczęły rzucać obelgi pod adresem naszych urzędników.**

Po 10 minutach wycieczka oddaliła się w kierunku Stolarzowic. W wycieczce brało udział **około 15 dzieci w wieku 10—15 lat.** Nauczyciel i policjant niemiecki **biernie przyglądali się tym prowokacjom zatrutej nienawiścią dziatwy szkolnej.**

Znaczki pocztowe ku czci Żwirki i Wigury.

Ministerstwo poczt i telegrafów ma wypuścić niebawem nowe znaczki pocztowe poświęcone pamięci śp. por. Żwirki i inż. Wigury.

Opłaty za kilkuletnie paszporty.

Ministerstwo skarbu wyjaśniło za pomocą okólnika, rozesłanego do władz administracyjnych, że opłaty za paszporty, obowiązujące na dłuższy przeciąg czasu niż rok, wynoszą odpowiednią wielokrotność opłaty jednorocznej oraz, że te same zasady należy stosować przy przedłużeniu paszportu. Ministerstwo spraw wewn. nie udzieliło podległym władzom żadnych wskazówek co do ograniczenia czasu przy wystawianiu paszportów.

Amnestja przy przestępstwach administracyjnych.

Ministerstwo spraw wewnętrznych wydało okólnik do wszystkich wojewodów, w którym wyjaśnia sposób stosowania amnestji, zarządzonej na mocy rozporządzenia Prezydenta Rzp. z dnia 21-go października r. b. w stosunku do przestępstw administracyjnych. —

Okólnik ministerstwa M. S. W. wyjaśnia, że amnestja dotyczy wszystkich wykroczeń, należących do właściwości władz administracyjnych, dokonanych przed dniem 1 września 1932 r. Wykroczenia te puszcza w niepamięć i przebacza, a kary w całości lub w części nie wykonane — darowuje. Amnestja ma zastosowanie do wykroczeń administracyjnych nawet w tym wypadku, kiedy karę za takie wykroczenie wymierzono już po dniu 1 września br.

Z pod amnestji wyjęte są naruszenia przepisów o nabywaniu, posiadaniu i noszeniu broni i amunicji oraz przestępstwa przewidziane w kilku punktach art. 97 i 98 o powszechnym obowiązku służby wojskowej.

Okólnik ministerstwa wyjaśnia, że dzięki amnestji mogą się ubiegać o odroczenie służby wojskowej i o przyznanie prawa do skróconej służby wojskowej osoby, które z powodu ukarania ich za wykroczenia natury wojskowo-administracyjnej utraciły już prawo do tych ulg.

Ministerstwo spraw wewn. wyjaśnia, że amnestję stosuje władza, przed którą toczy się postępowanie, lub władza zarządzająca wykonanie orzeczenia. Jeśli w sprawach tych nastąpiło już zadanie przekazania sprawy do sądu, już jej do sądu kierować nie należy.

O ile chodzi o sprawy, w których zapadły już prawomocne orzeczenia władz administracyjnych i w których wykonanie kary zostało już zarządzone lub rozpoczęte — to odnośne władze administracyjne winny zarządzić wstrzymanie wykonania kary, a przy karach już rozpoczętych zarządzić niezwłocznie zwolnienie skazanego, względnie wstrzymać ściąganie grzywien.

Nowiny Sportowe!

Wojskowy Klub Sportowy utworzył sekcję bokserską, która od pewnego czasu prowadzi swe normalne treningi i w najkrótszym czasie stanie do walk na ringu. Będzie to w Tarnowskich Górach pierwszorzędna sensacja sportowa.

Bliższe szczegóły przyniesiemy w następnych numerach. Zawody bokserskie odbędą się przypuszczalnie 3 grudnia br. wieczorem. Na czoło zawodników miejscowych wybili się bracia Pykowie, Gajda, Felderhof. Piotrowski, Miglus, Gwóźdź, Jędroś i inni. Najciekawsza walka na ringu będzie **starcie między p. Kamionką i Słotą, bokserami ciężkiej wagi.**

Najlepszy i najtańszy WĘGIEL dostarcza Fa. WĘGLOFULM Gruszka i Rowiński Tarn. Góry.

Fa. BRACIA JOJKO TARNOWSKIE GÓRY.
Piastowska 5.

MEBLE wszelkiego rodzaju

poleca z powodu przeniesienia składnicy zapasowej z ul. Nakielskiej po znacznie zniżonych cenach jak:

sypialki kompl. dęb. lub orzechowe od 850 zł.
Jadalki kompl. dęb. 2 m. szer. od 900 zł.
pokoje męskie dęb. od 700 zł.
kuchnie kompl. 120 szer, od 190 zł

wszystkie inne gatunki mebli po znacznie zniżonych cenach

0000000000000000000000000000000000000
POPIERAJ PRZEMYSŁ POLSKI!
0000000000000000000000000000000000000

Tanie mydło toaletowe
farby — i artykuły kosmetyczne.
DROGERJA CENTRALNA
Tarnowskie Góry, ul. Krakowska 1.

Cennik ogłoszeń:
Ogłoszenia drobne po 10 gr. za 1 słowo.
Dla poszukujących pracy: po 5 gr. za 1 słowo.
Matrymonjalne: po 15 gr. za 1 słowo,
Ogłoszenia szpaltowe: po 30 gr. za 1 wiersz mm. przy 4-szpaltowym układzie.

Zdumiewające horoskopy.
dla każdego

Przepowiemy Wam teraz Wasz rzeczywisty horoskop życiowy.

Prof. R. Roxroy

Kto pragnie dowiedzieć się nie płacąc za to nic, co mogą powiedzieć gwiazdy o jego losach, czy czeka go powodzenie, bogactwo i szczęście, o interesach, miłości, małżeństwie, przyjaźni i nieprzyjaźni, podróżach, chorobach, szczęśliwych i nieszczęśliwych okresach życia, czego należy unikać, jakie okazje wykorzystać oraz szeregu innych drogocennych informacyj, może otrzymać horoskop życiowy według gwiazd i to zupełnie bezpłatnie. *znakomity Mistyk doświadczony psycholog i rzeczoznawca astrolog, który prześle Wam szczegółowy horoskop Waszego życia zupełnie bezpłatnie.*

Bezpłatnie otrzymacie natychmiast Wasz horoskop według gwiazd, sporządzony przez tego wielkiego astrologa, którego przepowiednie wprawiły w podziw najpoważniejszych ludzi obu półkul. Należy tylko przesłać nazwisko i adres własnoręcznem wyraźnem pismem, wskazać czy mężczyzna, czy kobieta (zamężna, żonaty, panna lub kawaler), lub podać tytuł Wasz z dokładną datą urodzenia. Pieniędzy nie trzeba. Kto chce może załączyć zł. 0,50 znaczkami pocztowemi (nie przesyłać monet) na pokrycie kosztów porta i biura. Nadzwyczaj szczegółowy horoskop wprawi Was w zdumienie. Nie zwlekajcie zatem i piszcie natychmiast pod adresem ROXROY STUDIOS Dept. 3554 Emmastraat 42, Den Haag, Holandja.

Porto na list do Holandji wynosi zł 0,60
N. B. Prof. Roxroy nie zna języka polskiego dlatego odpowiadać tylko może po niemiecku (na życzenie po angielsku)

DOBRZE I TANIO
zakupisz **wędliny, mięso, tłuszcze** itp. w firmie
KAZIMIERZ BRZOSTOWSKI.
Tarnowskie Góry,
ul. Lubliniecka 6 — Telefon 1008.

0000000000000000000000000000000000000
00 **SZKŁO OKIENNE** 00
00 można nabyć po niskich cenach — w firmie: 00
00 **Alfred Adolph, Tarn. Góry,** 00
00 ul. Krakowska 7. 00
0000000000000000000000000000000000000

WINIARNIA
Sedlaczek
Tarnowskie Góry.
Tel. 1147. Rynek 1.

Nowe zagospodarowanie
pełny ruch kuchenny
ceny napojów obniżone
uprzejmie się poleca!

0000000000000000000000000000000000000
O Pierwszorzędny O
O **ZAKŁAD KRAWIECKI** O
O ceny umiarkowane O
O **GORYCZKA, Tarn. Góry,** O
O Krakowska 4. O
0000000000000000000000000000000000000

Restauracja i Kawiarnia
POLONIA
Tarnowskie Góry, ul. Krakowska 10

poleca dobrze pielęgnowane piwa
—::- tyskie wina, wódki i likiery. -::—
Ciepłe i zimne potrawy o każdej porze
ŚNIADANIA, OBIADY i KOLACJE
Dziennie „KONCERT
od godz. 19,30 do 1,30.
Ceny zniżone.
W. SZCZUPAKOWSKI.

K. KACZMARCZYK

Przez w porę poczynione zakupy jestem w stanie wszelkie damskie i męskie jako też wszelką inną manufakturę i modne towary, damską, męską i dziecinną konfekcję na jesień i nadchodzący sezon zimowy po cenach bardzo przystępnych sprzedać.

WIELKIE ZAPASY W FIRANKACH, DYWANACH CHODNIKACH I TOWARACH TRYKOT.

Odwiedzenie mojego bogato zaopatrzonego składu nie obowiązuje do kupna.

— Dom Towarów Manufakturowych i Modnych Konfekcja damska i Męska.
Krakowska 5, —Tarnowskie Góry.— Tel. 1155.

Hutownia Piwa Tyskiego i Fabryka Wód mineralnych.
J. Hirschmann. Tarnowskie Góry. Kolejowa 10. — Tel. 1100

Mój skład
przeniosłem z ul. Piastowskiej nr. 4 na ulicę Krakowską nr. 3
(DO DOMU NOHER NASTĘPCA)
WIKTOR DEUTSCH
Tarnowskie Góry

ROWERY — Instrumenty muzyczne. — Maszyny do szycia. — Artykuły sportowe.

0000000000000000000000000000000000000
Fabryka wyrobów cukierniczych i czekoladowych
I. L. MARKOWICZ,
Tarnowskie Góry, — Tel. 1136,
poleca swe wyroby w dużym wyborze w pierwszorzędnych gatunkach i po cenach najniższych.
0000000000000000000000000000000000000

KUŹNIA
miedzi i warsztat instalacyjny
F. KUHNERT, Tarn. Góry,
0000000000000000000000000000000000000
Kolejowe przedsiębiorstwo dowozowe
∞ **Transport mebli** ∞
i wydzierżawienie powozów
SMIESZKOŁ FRANCISZEK,
Tarnowskie Góry,

Oszczędność
to podstawą d... tu narodów i spokojnej starości

Chcesz się przyczynić do usunięcia bezrobocia to
OSZCZĘDZAJ
Pomożesz do zwalczenia obecnego kryzysu jeśli złożysz swe oszczędności w bankach, które zasilą następnie kredytami przemysł i rolnictwo

Wkłady począwszy
od 1- złoty
przyjmuje
Bank Ludowy
Tarn. Góry, Rynek 15

p. p. p.
Pijcie
Piwa
Pikulika
Z Browarów Tyskich

Fabryka
pierwszorzędnych
wód
mineralnych

0000000000000000000000000000000000000
Drogerja „pod Bocianem
WŁAD. SZULGIT.
Tarnowskie Góry, ul. Krakowska 17, Telefon 72

poleca po cenach niskich:
Pokosty — farby — lakiery — pendzle. — Skuteczne środki trujące na myszy i szczury. — Mortéina tępi skutecznie szwaby, rusy i wszelkie robactwo. — **„Mola“** niszczy mole i wszelkie owady pod gwarancją. **„Wywabi“ czyści wszelkie plamy.**
0000000000000000000000000000000000000

Pracownia Kuśnierska
S. BLUMA
Tarn. Góry, ul: Krakowska 25

wykonuje solidnie wszystkie roboty w zakres kuśnierstwa wchodzące po cenach przystępnych. Przyjmuję wszelkiego rodzaju skórki futrzane do garbowania

0000000000000000000000000000000000000
Hurtown. Detalicz.
TOWARY KOLONJALNE
Mąkę i krupy
dostarcza po cenach konkurencyjnych
Fa. W. BORZUCKI, Tarn. Góry,
(pod laubami).
0000000000000000000000000000000000000

Naczelny redaktor W. Gruszka w Tarn. Górach. — Odp. Józef Mainka w Tarn. Górach. — Redaktor odp. na Radzionków W. Tyczka w Radzionkowie.
Odp. za dział sport.: Olesch w Tarn. Górach. — Wyd. i Druk: Drukarnia Polska, Tarn. Góry, Rynek 13, Telef. 1034.